

गुरुत्वेहेतुः विरक्तिविवेकयोर्हेतुः विरक्तिहेतुत्वमाह सत्त्वनिधनमुत्पत्तिविनाशौविभ्रत्स्म किंचसततंसंततमार्त्युदर्कदुःखमेवोत्तरफलंविभ्रत् य
द्वासततातिरेवउदर्कउत्तरफलंयस्यतत्सत्त्वनिधनंविभ्रत् विवेकहेतुत्वमाह तत्त्वानीति यथायथावत् एवमत्युपकारित्वेऽपिदेहेनैवास्थाकर्तव्येत्या
ह तथापीति पारक्यंसृगालादिभक्ष्यमिति विनिश्चितवान् ॥ २५ ॥ सततात्युदर्कतांप्रपंचयति जायेतिद्वाभ्याम् यस्यदेहस्यप्रियचिकीर्षयाभो
गसंपादनेच्छया जायादिवर्गान् वितन्वन् पुष्पाति पुरुषःकथंभूतः सकृन् शंयथाभवतितथाऽवरुद्धानि संचितानिधनानियेनसः देहविशेषणंवा
सदेहः स्वांतेस्वस्यायुषोऽंते अवसीदति नश्यति किंच देहनाशोऽपिनदुःखसमाप्तिरित्याह अस्यपुरुषस्यदेहांतरबीजंकर्मसृष्टेति वृक्षस्येवधर्मोय
स्यसः ॥ २६ ॥ किंच जिह्वेति अमुंदेहंतदभिमानिनंपुरुषंवा एकतः रसंप्रतिजिह्वाअपकर्षतिआच्छिनत्ति कर्हिकदाचित् तर्षापिपासाजलं

देहोगुरुर्ममविरक्तिविवेकहेतुर्विभ्रत्स्मसत्त्वनिधनंसततात्युदर्कम् ॥ तत्त्वान्यनेनविमृशामियथातथाऽपि
पारक्यमित्यवसितोविचराम्यसंगः ॥ २५ ॥ जायात्मजार्थपशुभृत्यगृहाप्तवर्गान्पुष्पातियत्प्रियचिकीर्ष
यावितन्वन् ॥ स्वांतिसकृच्छमवरुद्धधनःसदेहःसृष्ट्वाऽस्यबीजमवसीदतिवृक्षधर्मः ॥ २६ ॥ जिह्वैकतोऽमु
मपकर्षतिकर्हितर्षाशिशोऽन्यतस्त्वगुदरंश्रवणंकुतश्चित् ॥ घ्राणोऽन्यतश्चपलदृक्कचकर्मशक्तिर्वद्वयःसप
त्यइवगेहपतिलुनंति ॥ २७ ॥ सृष्ट्वापुराणिविविधान्यजयात्मशक्त्यावृक्षान्सरीसृपपशून्खगदंशमत्स्या
न् ॥ तैस्तैरतुष्टहृदयःपुरुषंविधायब्रह्मावलोकधिषणंमुदमापदेवः ॥ २८ ॥

प्रति शिश्रोव्यवायंप्रति त्वकृस्पर्शंप्रति उदरमन्ममात्रंप्रति श्रवणंशब्दंप्रति घ्राणोगंधंप्रति चपलदृक्कचकर्मशक्तिर्वद्वयंप्रति कर्मश
क्तिः अन्यदपिकर्मेन्द्रियम् लुनंतित्रोटयंति ॥ २७ ॥ तदेवंदेहोगुरुरित्यादित्रिभिर्विरक्तिविवेकहेतुत्वमुपपाद्येदानीमस्यदेहस्यातिदुर्लभत्वंदर्श
यन्नीश्वरनिष्ठांविधत्ते सृष्टेतिद्वाभ्याम्पुराणिशरीराणि पुरुषंपुरुषदेहंब्रह्मणोवलोकयआपरोक्ष्याय धिषणाबुद्धिर्यस्मिन्तत्तदुक्तम् तासांमेपौरु
षीप्रियेति श्रुतिश्च पुरुषत्वेचाविस्तरामात्मेत्यादि ईश्वरोहिकरणाधिष्ठात्रीरग्न्यादिदेवताः वागादिभिःसहसृष्टवान् ताश्चतंप्रतिभोगार्थंशरीरमयाचंत
सचताभ्योगोशरीरमश्वशरीरंपुरुषशरीरंयथाक्रममानीतवान् ततस्तादेवताः सोऽब्रवीद्यथायतनंचक्षुरादिस्थानमस्मिन्देहेप्रविशेतेति तदाह ताभ्यइ
त्यादि तथाताभ्योगामानयत्ताअब्रुवन्नवैनोऽयमलमितिताभ्योऽश्वमानयत्ताअब्रुवन्नवैनोऽयमलमिति ताभ्यःपुरुषमानयत्ताअब्रुवन्नसुकृतंवते
तिच ॥ २८ ॥